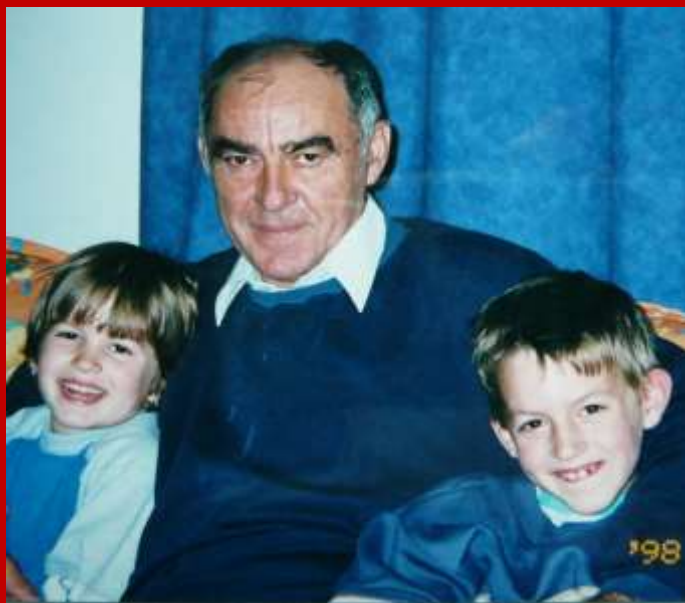

Großeltern und Enkelkinder

Domenico Ghirlandaio: Nagyapa az unokájával

Nagyszülők és unokák

Bernáth papa - Bence és Fuzsina

Szalki Bernáth Attila

VERS Fordításai

© *Szalki Bernáth Attila*
magánkiadása
(Minden jog fenntartva.)

ISBN 978-615-81313-1-5

2019

Zweisprachiges
deutsch-ungarisches
Gedichtheft

Auswahl Gedichte
von deutschen Dichtern

Kétnyelvű
német - magyar
versesfüzet

Válogatás német
költők verseiből

Szalki Bernáth Attila

VERSFORDÍTÁSAI

MINTEGY BEVEZETŐÜL A VERSEKHEZ.....

Altató*

Lehunyja kék szemét az ég,
lehunyja sok szemét a ház
dunna alatt alszik a rét -
aludj el szépen, kis Balázs.

Lábára lehajtja fejét,
alszik a bogár, a darázs,
vele alszik a zümmögés -
aludj el szépen, kis Balázs.

A villamos is aluszik,
- s míg szendereg a robogás -
álmában csönget egy picit -
aludj el szépen, kis Balázs.

Alszik a széken a kabát,
szunnyadozik a szakadás,
máma már nem hasad tovább -
aludj el szépen, kis Balázs.

Szundít a labda, meg a síp,
az erdő, a kirándulás,
a jó cukor is aluszik -
aludj el szépen, kis Balázs.

A távolságot, mint üveg
golyót, megkapod, óriás
leszel, csak hunyd le kis szemed, -
aludj el szépen, kis Balázs.

Tüzoltó leszel s katona!
Vadakat terelő juhász!
Látod, elalszik anyuka. -
Aludj el szépen, kis Balázs.

József Attila

* J. A. versét mintha egy nagymama mondaná unokájának.

Schlaflied

Der Himmel macht sein Auge zu,
geschlossen sind viel' Fensterlein,
die Wiese schläft in tiefer Ruh' -
kleiner Balazs, nun schlaf schön ein.

Die Wespe legt langsam den Kopf
auf seinen Fuß, und schläft vielleicht,
mit ihr schläft auch das Summen schon -
kleiner Balazs, nun schlaf schön ein.

Nun schläft jetzt auch die Straßenbahn,
- schön schlummernt die schnellende Fahrt -
kleines Klingelt ertönt im Schlaf -
kleiner Balazs, nun schlaf schön ein.

Der Mantel schläft auf einem Stuhl,
die Spaltung schweigt sehr still und leis,
sie spaltet nicht, sie liegt in Ruh' -
kleiner Balazs, nun schlaf schön ein.

Die Pfeife, Bälle schlafen gut,
der Ausflug und der grüne Wald,
der feine Zucker liegt in Ruh' -
kleiner Balazs, nun schlaf schön ein.

Bekommst du noch die Ferne auch
wie eine Glaskugel, bitte sei
gut, und mache dein Auge zu -
kleiner Balazs, nun schlaf schön ein.

Du wirst Feuermann, Riese, Soldat!
Wildtiere treibst du wunderbar!
auch deine Mutter schläft, schau mal! -
kleiner Balazs, nun schlaf schön ein.

Szalki Bernáth Attila

Inhaltsverzeichnis

Szalki Bernáth Attila Schlaflied	4
Gerok Großmutter.....	8
Sturm Bei der Großmutter.....	10
Storm Die Kinder A gyerekek.....	12
Fontane Namenstage.....	14
Kolmar Großmutter.....	16
Binhack Großmutter.....	20
Port Die Großmutter.....	22
Vierordt Die Uhr der Großmutter	24
Gassert Großvater.....	28
Khuenberg Großmutter.....	34

Tartalomjegyzék

József Attila Altató.....	5
Gerok Nagymama mesélt.....	9
Sturm A nagymamánál.....	11
Storm A gyerekek.....	13
Fontane Lányunokám névnapjára.....	15
Kolmar Nagymama szobája.....	17
Binhack Nagymamánk elment.....	21
Port A nagymama.....	23
Vierodt A nagymama órája.....	25
Gassert Nagyapánk.....	29
Khuenberg Nagymama.....	35

Großmutter

"Es war einmal ", so hebt sie an,
und alle Kinder lauschten,
im Hüttchen flammt der Kienholzspan,
die Bäume draußen rauschten.

Es war einmal! O lieber Mund
mit deinem einz'gen Zahne!
Tu deine gold'nen Märchen kund,
geschichtenreiche Ahne!

Von Aschenbrödel, Hans im Glück
und von den sieben Raben,
Schneewittchens herben Mißgeschick
und Kasper - Lieschens Gaben.

Es war einmal! O Wunderwort!
Die Kindlein sind wie trunken,
und Schlaf und Hunger, Zeit und Ort
und alles ist versunken.

Karl Gerok
(1815-1890)

Nagymama mesélt...

„Egyszer volt!” - emelte szavát,
s a gyermekek füleltek,
nézik kunyhó parazsát,
s a fák meg kint zizegtek.

„Egyszer volt!” - S kedves ajka szólt,
láttuk, ritka fogával!
S ránk arany meséket ontott
az ősi figurákkal!

Hamupipőről s Jancsiról,
s hét rablóról regélget,
Hófehérke almájáról,
s mit Gáspár ad - mesélget.

„Egyszer volt!” – S mondott csodaszót!
Bűvölődött a gyermek,
elfeledték, ami rossz volt,
s mind álomba merültek.

Bei der Großmutter

Wie traulich ist's im stillen Zimmer,
Die Uhr tickt heimlich auf dem Schrank,
Um Blumen spielt der Sonne Schimmer,
Und Tisch und Bank sind spiegelblank.

Im weichen Lehnstuhl sitzt das alte,
Schier achtzigjährige Mütterlein,
Auf welker Stirne Falt' an Falte,
Doch in den Augen Sonnenschein!

Vertraulich schmiegt sich ihrem Schoße
Ein blühend Kinderpärchen an,
Dem sie das Bilderbuch, das große,
Auf vieles Bitten aufgetan.

Nun blühen Märchen aus dem Munde,
Wie Rosen aus dem Dorn erblüh'n,
Die Kleinen lauschen still der Kunde,
Und ihre vollen Wangen glüh'n.

's ist nur ein Bild, doch füllt es immer
Die Augen mir mit Tränentau,
Mir ist, als kennt ich dieses Zimmer,
Die Kinder und die alte Frau.

Julius Sturm
(1816 -1886)

A nagymamánál

Mily meghitt a csend e szobában,
Az óra halkan mendegél,
Napfény játszik váza virágban,
S bútorokon csillan a fény.

Idősen ül lágy nyugvószékben
A nyolcvanéves nagymamánk,
Halvány homloka ráncos mélyen,
De szeméből fény süt reánk.

Bizalommal ülünk ölében
Mi, hõn szeretett gyerekpár,
Lapozgat nagy képeskönyvében,
S kérésünkre felolvas már.

Szavaiból mese virágzik,
Amint ágakon a rózsák,
Csendben fülelünk most mi, kicsik,
Az arcunk lázas ragyogás.

E kép mindig meghat, s nem szégyen,
Szememből könnyet csal elő,
Mert ismerõs e szoba nékem,
A gyermekek s az idõs nõ.

Die Kinder

1. Abends

Auf meinem Schoße sitzt nun
Und ruht der kleine Mann;
Mich schauen aus der Dämmerung
Die zarten Augen an.

Er spielt nicht mehr, er ist bei mir,
Will nirgend anders sein;
Die kleine Seele tritt her
Und will zu mir herein.

2. (...)

Mein Häwelmann, mein Bursche klein,
Du bist des Hauses Sonnenschein,
Die Vögel singen, die Kinder lachen,
Wenn deine strahlenden Augen wachen.

Theodor Storm
(1817-1888)

A gyerekek

1. Este

Ölemben ülve pihen most
A kis emberi lény;
Rám emeli félálmból
A két szelíd szemét.

Ül nálam, nem kell több játék,
Nem akar semmi mást;
A kis lelke kilép,
S odasimul hozzám.

2. Reggel

Häwelmannom, te kis legény,
Te vagy házunkban a napfény,
Madár dalol, s gyermekek kacagnak,
Ha ragyogó szemeid kinyílnak.

Zum Namenstag meiner Enkelin

Der Bäcker bringt dir Kuchenbrot,
Der Schneider einen Mantel rot,
Der Kaufmann schickt dir, weiß und nett,
Ein Puppenkleid, ein Puppenbett
Und schickt auch eine Schachtel rund
Mit Schäfer und mit Schäferhund,
Mit Hürd' und Bäumchen, paarweis je,
Und mit sechs Schafen, weiß wie Schnee,
Und eine Lerche, tirili,
Seit Sonnenaufgang hör' ich sie,
Die singt und schmettert, was sie mag,
Zu meines Lieblings Namenstag.

Theodor Fontane
(1819-1898)

Lányunokám névnapjára

A pék süt néked kalácskát,
Szabó mit ád, az rőt kabát,
Amit boltos küld, hófehér,
Babaruha s -ágy mind tiéd,
S küld még egy kerek skatulyát,
Benne pásztort meg kis kutyát,
Karámot, fákon zöld a lomb,
Hat bárányt, fehér't, mint a hó,
S hallasz egy kedves pacsirtát,
Mely trillázza már hajnaltájt
Névnapodra szánt énekét,
Köszöntve papa kedvencét.

Großmutter

Ich habe sie so lange nicht betreten.
Mit ihrem silberfarbnen Ofenrohr,
Den dunkelgrünen Seidenglanztapeten –
Vorm Sofakissen noch der kleine Mohr,

Der mit den Kindern spielte, wenn sie kamen,
Im Turban, pludrig purpurnen Gewand:
Sein krummer Dolch, den gar zu gern sie nahmen
Aus blauem goldbefransten Schärpenband ...

Da hockt er schlaff, so sinnend in der Ecke,
Trüb wie am Schnabelschuh sein Diamant,
Und neben ihm auf weißer Häkeldecke,
Auf rundem Ziertisch schläft der Elefant,

Den oft und leicht mein dünner Zauberschlüssel
Aus starrem Traum ermuntert und belebt
Und der im Stampfen wirklich seinen Rüssel,
Ein schwarzes Holzgeringel, langsam hebt.

Das bunte Bergwerk, das sie so erfreute,
Harrt unterm Glassturz, bröcklig und verstaubt:
Ganz müßig stehn die kleinen Arbeitsleute,
Des Hammers der und jener schon beraubt.

Ach, wenn sie in die grüne Stube traten,
Ihr erster Blick voll Ehrfurcht fast und Scheu,
Und wie sie um das zarte Spielding baten,
Das immer wieder herrlich war und neu!

Nun schauen sie in ferne, wilde Länder,
Die sonderbarer als mein Bergwerk sind,
Und sehn die Mohren ohne blaue Bänder.
Und jeder war doch lieb und war ein Kind

A nagymama szobája...

Oh, milyen régen nem láttam már őket...
Kályhacsövét, mi ezüstsínű volt,
S tapétát, a selymesen sötétzöldet -
Meg párnák előtt álló törpe mórt.

Ki játszott a gyerekekkel, ha jöttek,
Viselt vörösés turbánt, meg köpenyt:
Görbe töre, mit sokszor kézbe vettek,
Kék aranyász szalagon díszelgett.

Békés álomban ült ott a sarokban,
Ragyogott gyöngycipőjén a gyémánt,
S mellette fehér horgolt takaróval
Egy asztal, min aludt egy elefánt.

Mit gyakran s könnyen mágikus kulcsommal
Felhúztam, s mély álmából felébredt,
S törzséből kinyúló felvonóval
Lassan sötét aknaajtót emelt.

A színes bányának nagyon örültek,
Akkor csillogott, mára rá por szállt:
Tétlen álltak ott kis munkásemberek,
Kalapácsot kezükben már nem látsz.

Óh, mikor beléptek a zöld szobába,
Mind csaknem félénk volt, s meghatódott,
S ha kértek engedélyt szelíd játékra,
Az mindig csodálatos és új volt!

Elébük állnak most szép s vad vidékek,
Melyek furcsák, mint játékbánya volt,
S hol mórokat kék szalag nélkül néznek.
De gyerek ott mind boldogan játszott.

Und hatte frische Augen, reif zum Wunder,
Das, Born und Blume, aus den Stoffen sprang -
Heut ist wohl alles dies ein Narrenplunder,
Der Förderkorb, das Licht im Höhlengang.

Als ich zum letzten Mal es angetrieben,
Sich horchend gleichsam zu der Wandung Erz
Das Männlein beugte, ist es so geblieben
Und steht und horcht noch immer. Wie mein Herz.

Gertrud Kolmar
(1894 -1943)

És friss szemekkel nyitott volt csodára,
Mi kinyílt szövetből virágként -
Ma bolondságnak tűnne ámulása,
Hogy milyen volt kas s vágatban a fény.

Amikor utoljára bekapcsoltam,
Játékbánya csikorgás odahív,
Kis ember áll ott, mint rég, meghajlattan,
S fülel csak, hallgat - mint bennem a szív.

Großmutter

Wir sitzen zu Nachts beisammen.
Und unsre Mutter spinnt.
Wir hängen an ihrer Schürze,
Wie eben die Kinder sind.

Und ziehen an ihrem Tuche
Und steigen an ihr empor
Und spielen mit ihren Haaren,
Den gold'nen Ringen im Ohr.

Da hören wir auf einmal
Gar einen seltsamen Ton;
Es war, als fiel ein Steinchen
In ein Geschirr von Thon.

Wir sehn uns um, die Mutter
Ward drüber todesblaß:
Großmutter ist krank, Herr Jesus,
Was wohl bedeutet das?

Und morgens hat die Kunde
Ein Bote früh gebracht:
Großmutter ist gestorben,
Gestorben heute Nacht.

Die Mutter greift nach der Schürze
Und fängt zu schluchzen an;
Wir weinten mit, als die Mutter
Wir so bitterlich weinen sahn.

Franz Binhack
(1836 – 1915)

Nagymamánk elment...

Együtt ültünk esti fényben,
Míg anyánk rokkával font.
Kapaszkodtunk kötényébe,
Ahogy a gyermek szokott.

Ők biz' húzzák ruhájukat,
Másznak rájuk felfelé,
Játszva fésülik hajukat,
S fülékszert érintenék.

Hirtelen halljuk mi ottan
Egy furcsa hang csengését,
Mintha kavics koppant volna,
Mintha edény törne szét.

Körbenéztünk, s édesanya
Halálsápadttá lett:
Jézusom! Meghalt nagymama?
E hang vaj'n mit jelent?

S reggel lovas küldönc hozta
A rossz hírt jó korán:
Hogy meghalt a jó nagymama,
A kedves nagymamánk.

Anyánk kötény után nyúlva
Sírt, zokogni kezdett;
Véle sírtunk, lelkünk dúlva,
És könnypatakunk eleredt.

Die Großmutter

Wenn Alle fortgegangen, immer blieb
Dem Haus ein leises Leben, eine Seele,
Ein segensreicher Schatz von Sorg' und Lieb' —
Und denken, daß dies Kleinod morgen fehle!
Wer draußen war, wird nicht der Heimkehr froh,
Vermißt er plötzlich alter Liebe walten;
Ach, wenn das Würdigste daraus entfloh,
Wie wird des Hauses Antlitz sich gestalten?

So grübeln wir und fragen bang und schwer,
Wie's uns ergehn wird in den künft'gen Tagen.
Ich seh' schon jetzt das Zimmer öd und leer,
Als hätten sie sie schon hinausgetragen.
Heut in den rothen Lehnstuhl setzt' ich mich,
In dem jahraus jahrein nur sie gesessen,
Und vor dem Fenster strömten sonntäglich
Die Glücklichen, die fremdes Leid vergessen.

Und drinnen bat die Kranke: Laßt mich doch
Hinaus ins Freie, denn ich bin genesen!
Seht aber, meine Hände zittern noch,
Denn ich bin lang und furchtbar krank gewesen.
Sie lacht — so nah dem Tod — lacht wie ein Kind
O wie die Schmerzen sie zerrüttet haben!
Und doch — wenn sie vorbeigegangen sind,
Des Hauses Schutzgeist müssen wir begraben!

Frieda Port
(1854 -1926)

A nagymama

Mikor mindenki elment, ott maradt
A házban lelke egy elment életnek,
Kincs, ki szeretettől majd megszakadt,
S már holnap hiányozni fog tinéktek.
Ki kintről idetér, nem lesz vidám,
Mert rátör régi szeretet hiánya,
Oh, ha ő, a legméltóbb is elszállt,
Hogyan alakul a ház aurája?

Töprengve, aggódva kérdezzük hát,
Hogyan fogunk mi élni a jövőben,
Látom már a poros, üres szobát,
Maga is így hagyta már elmenőben.
Piros fotelébe telepedtem most,
Amiben üldögélt ő egész évben,
S ablak előtt naponta mentek ott
Azok, kik sose éltek szenvedésben.

S a beteg kérte bent: Vigyetek hát
Ki a szabadba, hiszen meggyógyultam!
A kezem még remeg, élek tehát,
Bár igen régóta nagy beteg voltam.
Halála közel - nevet gyerekként,
Mily fájdalom a meggyötörtetése!
Mégis - ha család innen hazatért,
Bele kell nyugodnunk elvesztésébe.

Die Uhr der Großmutter

Aus meiner Ahne Brautschatz,
Ein alt Aussteuerstück,
Blieb diese schlanke Standuhr
Als letzter Rest zurück;
Vier schwarze Säulchen tragen
Das Ebenholzgehäus
Mit mächtigem Zifferblatte —
Drauf thront ein zopfiger Zeus.

Sie steht auf der Kommode
Aus braunem Nußbaumholz,
Zu Anfang des Jahrhunderts
Der guten Stube Stolz;
In längst gefchwundne Zeiten
Kommod' und Uhr versetzt,
Altväterisch sie zieren
Des Enkels Schlafraum jetzt.

Der wohlvertraut gleichmäßige
Metallne Pendelschlag
Ruft heim mir ins Gedächtniß
Manch lieben Jugendtag;
Großmutter könnt' erzählen
Recht mit Behaglichkeit —
Wie lauscht' ich athemhaltend,
Sprach sie von alter Zeit.

A nagymama órája

Ősöm hagyományában,
Kelengyében akadt
Egy karcsú állóóra,
Mi végül megmaradt;
Négy sötét oszlop tartja
Az ébenfa dobozt,
S ezen bottal kezében
Kopott Zeusz trónolt.

Ott áll a kiskomódon,
Készült barna diófából
A század kezdetekor,
Büszke kincs szobánkból:
Hosszú évek mentében
Komóddal összefort,
S hely - ősök szellemében -
Unoka hálója most.

Ismerősen szemlélem
Féminga mozgását,
Eszemben felidézi
Milyen volt ifjúság;
Mama mesélhetne
Pompás kényelemről -
Ámulva hallgatnám a
Szavát rég időkről.

Oft schweiften die Gedanken
Der Alten frisch und klar
Ins Pfarrdorf still am Rheine,
Da sie ein Kind noch war;
Oft sprach sie vom Jahr siebzehn,
Wo theuer stand das Brod,
Von Krieg und Überschwemmung,
Von schwerer Hungersnoth.

Im Heimathdorf das Pfarrhaus
Stieg oft im Traum empor,
Durch Sorgenwolken blitzte
Der schelmische Humor:
Wie Gott das Haupt des Vaters
Vorm Säbelhieb bewahrt,
Wie dreist sie die Kosaken
Gezupft am strupp'gen Bart.

Dann saß sie traumvergessen
Und lächelte nur still,
Kein Laut von draußen störte
Das Nachmittagsidyll;
Die Sonnenlichter spielten
In leisem Zitterschein
Am Boden hin und wieder,
Wie goldne Vögelein. —

Längst hat das Herz der Alten
Gehört zu schlagen auf,
Doch geht noch stets gemessen,
Standuhr, dein Pendellauf;
Wie lange wird's noch dauern,
Geht mein Herz auch zur Ruh,
Zeig künftigen Geschlechtern
Nur gute Stunden du!

Heinrich Vierordt
(1855 -1935)

Gyakran járt gondolatban
A jó öreg mamám
Rajnai templomlakban,
Hol volt, mint kisleány;
Ott élt tizenhét évet,
Hol becsben állt kenyér,
Mert háború s árvizek
Miatt volt éhínség.

Faluja paplakjában
Álmuk szállt felfelé,
Őket sötét felhőkön
Humor átsegíté.
Mint nagyapát az Isten
Kozák kardcsapástól
Többször megvédte, ki le-
Csapná szakállastól.

Sokat ült álmodozva,
S csak mosolygott mamám,
Külső hang nem zavarta
Idilljét délután.
Játszadozott nap fénye,
Mint puha borzongás,
A földön járva-kelve,
Mint arany madárcák.

Idős mamám már régen
Nem hall óraütést,
De most is jelzi nékem
Órája, fogy az év.
Mily hosszú lesz az éltém,
S főm sírba mikor száll?
Ebből azt tárd fel nékem,
Mi jó órákból áll!

Großvater

Großvater wohnte überm Berg
Im schönsten Tal der Welt:
Wald und Fels ein Wunderwerk,
Großvater selbst ein Held.

Zweimal war er dabei im Krieg,
Blutung schon muß' er mit.
Er wußte von manch' blut'gem Sieg
Und manchem kühnen Ritt.

Jetzt war er alt und saß gar gern
Im Gärtchen hinterm Haus.
Er hieß mich seinen Augensterne
Und sah so freundlich aus.

Die Mutter schickte jedes Jahr
Uns zu ihm auf Besuch:
Ich seh ihn noch im weißen Haar,
Im Rock aus blauem Tuch.

Ich seh' am Bach das Häuschen noch,
Den Hof mit Scheun' und Stall,
Den Speicher, wo's nach Äpfeln roch,
Am Wehr den Wasserfall.

Das Gärtlein war sonst nicht mein Reich,
Nach Zwiebeln roch's und Lauch:
Doch waren drin die Beeren weich,
Besuchte ich es auch.

Am liebsten war der Talbach mir,
Ein rechter Rauschebach;
Sein steinig Bett mein Jagdrevier,
Sein Brausen just mein Fach.

Nagyapánk

Nagyapánk hegyek között élt,
S pompás volt az a völgy,
Erdő s szikla is csodaszép,
S nagyapánk maga hős.

Már kétszer megjárt háborút,
Hol ifjú vére folyt,
A vére győzelemért hullt,
Bizony hősként harcolt.

Most szívesen ült öregként
Kertben a ház mögött,
Szeme csillagát rám vetvén,
Szívemhez férközött.

Hozzá évenként küld anyánk,
Tegyünk látogatást:
Még mindig látom ősz haját,
S vonzott a kék kabát.

S látok patakot, házikót,
Udvar, szénapajtát,
S boltot, almáktól illatost,
Vizesést meg sziklát.

Nem volt királyságom a kert,
Mert hagymaszag áradt,
De találtam ott lány epert,
Mire kedvem támadt.

Kedvencem a Tal patak volt,
Vize gyorsfolyású,
A lábam ott futkározott,
Bár csúszós a vályú.

Doch wenn einmal ein Regenguß
Mich von dem Bach vertrieben,
So war's für mich kein harter Schluß,
Daß ich im Zimmer blieb.

Dann saß ich auf Großvaters Knie
Am alten tannenen Tisch.
Wenn ihm Erinn'ung Flügel lieh,
Wie war er jung und frisch.

Dann holt' er aus verschloss'nem Fach
Ein Ledertäschchen her,
Deß Rot mir in die Augen stach,
Deß Inhalt noch viel mehr.

Ein Brautpaar war's, gar fein gemalt:
Er frisch und kerngesund,
Sie von der Schönheit Glanz umstrahlt,
Soviel ich dort verstund.

Und dreht' ich dann den Kopf herum:
"Großvater, bist das du?"
Dann klappt' er schnell sein Heiligtum
Still lächelnd wieder zu.

Gern stieg ich auch auf Stuhl und Bank
Und sah nach altem Ding:
Ein Bibelbuch, ein Gläserschrank,
Eine Uhr, die nicht mehr ging.

Was aber jeden Schmerz mir stillt'
Und mehr als alles wog,
Das war ein großes Schlachtenbild
Von Karl, dem Erzherzog.

De egyszer felhőszakadás
Engem ott elragadt,
S nem volt nehéz a belátás,
Jobb, ha itthon maradsz.

Papám térdére ültetett,
A régi asztalnál,
S ha ő emlékezni kezdett,
Oly fiatallá vált.

Majd zárt fiókból kihúzott,
Egy régi bőrtáskát,
Szemem vörösen pislogott,
Mint néztem tartalmát.

A festményen egy mátkapár:
Oly tisztán ragyogott,
Köröttük szépséges sugár,
Ahogy felfogtam ott.

Aztán megfordítom a főm:
„Papa, ez te voltál?”
A képet gyorsan eldugta ő,
Majd mosoly gyúlt arcán.

Fellépve, pad tetejéről
Szem régi dolgot lát:
Bibliát s a szekrényen fönt
Órát, mi már nem járt.

Ám mi mindent csillapított,
S érdeklődést legyőz,
Az egy szép s nagy csatakép volt
Károly főhercegről.

Wie stand ich dort so oft davor,
Großvater hinter mir.
"Hier", sprach er dann, "focht unser Korps
Und hier und hier und hier!"

Großvater ist schon längst im Grab,
Liegt drüben im schönen Tal.
Noch weiß ich, wie er die Hand mir gab
Vorm Haus zum letztenmal.

Den blauen Rock, das weiße Haar,
Das bartlose, gute Gesicht,
Das helle, freundliche Augenpaar,
Ich vergesse sie ewig nicht.

Heinrich Gassert,
(1857 – 1928)

Mily gyakran álltam ezelőtt,
S mögöttem nagyapám.
„Itt” mondta „hadtestünk küzdött,
Itt, meg ott, bizony ám!”

Nagyapám völgyben nyugszik rég,
S megállva sírjánál,
Érzem, hogy nyújtotta kezét
Utolsó búcsúknál.

Szakállatlan, szelíd arcát,
S ősz haján hogy csillant a fény,
A szép, szerető szempárját,
Sose felejttem őket én.

Großmutter

Am Fenster stand sie mit dem kleinen Schelm,
Er war geschmückt mit Säbel und mit Helm,
Und beide schauten in die Sternenpracht
Der ersten, schönen, hellen Sommernacht.

Sonst schlief er schon, doch heute wollt' er nicht,
Es zog ihn magisch an der Sterne Licht.
Zum ersten Mal in seinem jungen Leben
Sah er das gold'ne Spielzeug flimmernd schweben.

Die Nimmermüde, willig im Erklären,
Zeigt ihm Orions Stab, den großen Bären,
Erzählt von Sternen, die hinuntergleiten
In ungemeine, namenlose Weiten

Stumm blickt das Kind, mit großen, klugen Augen,
Die an Großmutters Lippen fest sich saugen.
"Wann ist das, Großmama? wann fallen Sterne?
Ach, sehen möcht' ich das, so gern, so gerne!

Hast du es schon geseh'n?" Großmutter schweigt,
Dann, trübe lächelnd, und das Haupt geneigt
Zum Knaben, der ihr fest am Arme hangt:
"Die Sterne fallen öfter, als man denkt!

In milden Sommernächten, im August.
Wenn alles grünt in heißer Daseinslust,
Dann fallen sie zuweilen Stück um Stück —
Die Menschen sagen, das bedeute Glück!

Ich sah, mein Kind, gar viele Sterne fallen
Und bald ist keiner, keiner mehr von allen — —"
"Kein Stern mehr?" fragt das Kind, — sie hört es nicht,
Ein Schatten trübt ihr mildes Angesicht.

Nagymama

A kis zsvánnyal az ablaknál állt,
Ki hordta játék kardját, sisakját,
A sok csillagesodát ketten nézték,
Gyerekek új e fényes nyári éj.

Egyébként aludna már a legény,
De most ide húzta a csillagfény.
Először történt ifjú életében,
Hogy látta ezt aranyló lebegésben.

Nagymama nem fáradt, s kész magyarázni,
Oriont, s a Nagy Medvét megtalálni,
Mesélni csillagokról, mik lehúznak,
Hatalmas, névtelen távolba úsznak...

Gyermek csendben figyel okos szemével,
Csüngve mama szaván, választ remélve.
„Nagymamám mondd meg, csillag mikor hull le?
Szeretném nézni, olyan pompás lenne!

Te láttad már?” Csend ül mama ajkán,
Majd mosolygva fiúhoz fordulván,
Ki kezével szorosan fogja át:
„Csillag gyakrabban hull, mint gondolnád!

Augusztusban lágy nyári estén.
Ha zölden izzik minden létezés,
Darabokra esnek, hulló világ -
S emberek úgy vélik, ez boldogság!

Láttam, sok csillag, mint hull le gyermekem,
Mind eltűnik, s már nem látja senkisé -
„Már nem csillag?” kérdi - s választ nem hall,
Elalvó arcára árnyék suhant.

Rückschauend auf ein Leben, reich an Leid,
Füllt sich ihr Herz mit leiser Bitterkeit.
Ach, Jugendmut und Hoffnung — beide fern —
Verglühn und schwinden sah sie Stern um Stern!

Weiß ist ihr Haar und müd' sind ihre Hände, —
Wie lange noch, wie lang? Dann kommt das Ende! - -
"Sprich! Großmama, warum bin ich denn nicht
Am Himmel droben solch ein schönes Licht?"

Warum? — O immer gleiche Kinderfrage, 11
Du allerliebste, böse, süße Plage —
Großmutter sinnt, — da bricht's mit einem Mal
Ihr aus dem Herzen wie ein Freudenstrahl:

"Ich will dir's sagen, du mein kleiner Schatz,
Auch hier auf Erden ist für Sterne Platz. —
Sei immer gut und fröhlich, wahr und rein, —
Großmutters letzter Leitstern sollst du sein!"

Sophie von Khuenberg
(1863 – 1937)

Visszanéz, átélt már sok szenvedést,
Halk keserűség tölti el szívét,
Remény, fiatalság mind messze már,
Csillagként eltűntek, oh, de kár...

Haja ősz, búsan néz fáradt kezére -
Meddig tart élte? Aztán jön a vége! - -
„Mondd csak, nagymama! Miért nem vagyok én
Ott a magas égen egy ilyen szép fény?”

Miért? - Ezt kérdezik gyermekek mindig,
Mi kedves, gonosz s olykor édes kín is -
Mama így véli - s egyszer csak kitört
Mintegy örömsugár a szívéből:

„Meg kell mondanom drága unokám,
Csillagnak Földön is van helye ám. -
Mindig jó, vidám s becsületes légy, -
S lehetsz nékem csillag, vezérlő fény!”

